

Nyugati impressziók

Huszonhat napon át jártam Svájc, Ausztria, NSZK és Franciaország városait 10 kilónyi konzervvel, sátorral, hálózssákkal felszerelten. Hogy mi vitt Nyugatra? Talán a kíváncsiság, meg egy kicsit, ami minden utamon elindított az élményszerzés reménye.

Több napot töltöttem egy-egy városban, s ami azonnal szembeötlött: a városokra jellemző az egyes országok igen eltérő

H A N G U L A T -a.

Svájc gyönyörű tájairól -azt hiszem- nem kell semmit mondanom. Münchenben tiszta utcák, kellemes-langyos életfolyam, jól öltözött kedves emberek fogadtak, sietésnek hajszolt életnek nyomát sem leltem. Ezzel szemben Párizsban feltűnt a rohanás, a nagy kosz, a szabad ég alatt alvó, öreg fehérszakállas csavargók, a kéregetők és a vendégmunkások, a gazdagok negyedei. A látvány tükrözte a társadalmi helyzetet, a nagy jövedelmi különbségeket. Rendkívül harsányak, de közvetlenek is a franciák, szemben a németek kimértségével.

Amikor Bécsben jártam, éppen elnökválasztásra készültek. A falakon óriási két-két és fél méteres plakátok feszültek, rajtuk Kreisky elegáns, kissé hanyagul szabott ruhában, mosolygós arccal, alatta a szöveg: "Ő az ön embere, pontos, precíz, jól dolgozik, őt válassza!" -simán meg is választották.

Ezzel szemben Strassburgban az egész városban -falakra, hidakra, épületekre mázolva - maoista feliratok tanusították a francia fiatalok egy részének szélsőséges nézeteit. Másutt megtalálhatóak voltak a kommunista párt plakátjai is, még a választási harcok idejéből. Szemmel látható volt, hogy Franciaországban éles a politikai harc, és hogy milyen eltérő elképzelések vannak a jövőről.

Mindenütt hatalmas reklám falragaszokat láttam, jó részük meglehetősen megkötő, gyakran morbid volt. Esténként az utcák reklám neon-kavalkádban fürödtek, autófolyam, kirakatok, üzletek.

A J Ó L É T,

a "nyugati kényelem" csakugyan létezik. A közjárművek kényelmesek, gyorsak, a villamosok nem csikorognak a kanyarban, a vonatok már 140 km fölötti sebességgel száguldanak. A teenagerek a legújabb 750-900 cm³-is Hondákkal, Yamahákkal, Suzukikkal járnak. Sok családnak két vagy több személygépkocsija is van, amit persze az 1500-1800 frankos átlagkeresetű francia munkáscsaládok nem engedhetnek meg maguknak. Az üzletekben rendkívül nagy a választék, a kereskedőnek teljesen mindegy, hogy mit ad el, csak fogyjon az áru, kapható előre koptatott farmertől, kutyaeledeltől kezdve minden, aranyérc /átszámítva 45000 Ft/, elegáns felöltő /kb. 12000 Ft/, amit már kizárólag csak a gazdagok tudnak megvenni. A Zürichi tó partján vitorlások, jachtok ezreit láttam sötét közben. Ha már az árakról van szó, az

I N F L Á C I Ó -ról

is egy pár szót. Néhány évvel ezelőtti utikönyvemben egyetlen ár sem egyezett meg a maiakkal. Az infláció ilyen mértéke elképesztő, az akkori viszonyokhoz képest nem egy területen három, négyszeres áremelkedések voltak, minden alkalmi ismerősöm

panaszkodott, a béremelési sztrájkok lényegében csak az életszínvonal tartását tudják elérni, mert eredményeiket az infláció rögtön lerontja. Így nem is csoda, ha egy evangélista lelkész alkalmi ismerősöm hívői lelke mellett még taxit is kénytelen vezetni, 67 éves kora ellenére. Kell a pénz! Annak a fiúnak is égetően szüksége lehetett rá, aki Párizs valamelyik aluljárójában csodálatosan szép spanyol dalokat pengetett gitárján, művészi játékkal. Az emberek azonban csak a koldust látták benne, egy embert, aki kéreget, néhány centimet dobta elé és

K Ö Z Ö N Y -nyel

elsiettek mellette. Pedig ő nem volt koldus, csupán pénzre volt szüksége, és ezért adott is valamit. A játékot, de erre senki nem figyelt.

Megfigyeltem utamon, hogy az emberek között igen nagy az elzárkózás. Az egymás iránti érdeklődés udvarias, de csupán csak ennyi és nem több. Főként a német területeken volt látható az elkülönülés, a munka utáni otthoni bezárkózás, az esti órákban az idegenrel szembeni bizalmatlanság.

Igaz, hogy a

B Ű N Ö Z É S

aránya jóval nagyobb, mint nálunk, ami azért ebből a közömbösségből is ered. A rendőr még a kirakat alatt az utcán, vagy a metróban alvó csavargót sem kérdezi meg, hogy dolgozik-e, vagy egyáltalán miből él. Így a bűnözés potenciális lehetősége is sokkal nagyobb, lényegében a megelőzésre nem fordítanak elég gondot. Viszont a razziák, a rabszállító kocsik minden-naposak, az utcán sétálva gyakran találkozni a rendőrségi segélykérő telefonokkal. Az eldugottabb helyeken bizony nem egyszer kénytelen voltam nyitott bicskéval járni; amikor már sötétedett, a kapualjakban gyanus alakok ódöngtek.

Franciaországban a

F I A T A L O K

életébe némi bepillantást nyertem, sok fiatalal beszéltem. Egy egyetemista fiú elmondta, hogy a fiatalok nagy része nem igen foglalkozik a politikával, hiszen az anyagi javak megszerzésében keresi az élet értelmét, s megpróbál helyezkedni. Sokuk nem is érti a kapitalizmus lényegét, -miként ez a fiú is elmondta: "az olcsón venni és drágán eladni"-ig jutottak el csupán, a lényeghez már nem. Egy alkalommal a Notre Dame előtti téren Chile és Allende melletti szolidaritási gyűlésbe csöppentem, ahol több száz fiatal éltette Chilét, mozgalmi dalokat énekeltek, -mig végül is néhány tucat rendőr leseperte őket a térről. Alkalmoszerűek ezek a megmozdulások, nincs bennük elég tudatosság, nem egyszer csupán a pillanat nagyszerűsége ragadja meg őket, szervezett munka csak a kommunista fiatalok körében és a diákszervezetekben folyik. Nagyon sok muzeumban jártam, erről röviden nem is tudnék mit mondani, láttam rengeteg festményt: Picassót, Gauguaint, Rousseaut, Salvador Dalit, Rodin szobrait stb.

A S Z Ó R A K O Z Á S -ról

annyt, hogy szórakozni nem-igen voltam, pénzem sem volt erre. Esténként elmentem egy-egy térre fiatalok közé, a Szajna part-ra, vagy csak sétáltam. De azért így is jól elszórakoztam az olcsó vagy ingyen kuriózumokon, egy-egy alkalmi koncerten,

melyet fiatalok adtak, vagy reklámembereken, kik harsány hargon csalogatva a közönséget dicsérték éruikat. Ilyen ptya szórakozás mindig akadt. Többek közt bementem egy sexshop-ba is, ahol a vásárló válogathat a legkülönbözőbb kéjkrémek, kenőcsök, szerelmi nyögésekkel teli hanglemezek között, aki pedig nem vásárol, az is buzgón görnyed a pornókönyvek fölé, félszemmel a mellette lapozgatóra sandítva, aztán kifelé menet mindenki arcáról leolvasható a kérdés: "Nahát, ilyen hülyeségeket hogy lehet kitalálni?" Azt megfigyeltem, hogy legtöbben nem vásárolnak semmit, de azért a tulajnak egy ilyen bolt nagy üzlet és végeredményben neki teljesen mindegy, hogy mit ad el, csak vigyék.

Párizsban elterjedt a prostitúció, más városokban is, csak itt a legfeltűnőbb; a lányok legtöbbször nem a muszta megélhetésért "üzi az inart", hanem jól akar élni. Párizs a mozik, éttermek, kávéházak és a japán turisták városa. De a mozikban meztelenséggel, sex-szel, vastagon megkent filmek, Drakula és Frankenstein rémfilmjei és cowboy történetek mennek, na és Luis de Funes / 8-10 frankos átlagos ár/. Ha valaki a "Franciai Film" nagyjait akarja látni, ott nem igen találja meg őket, inkább itthon menjen el a moziba.

V É G E Z E T Ü L

Sok élményem volt, főként a svájci stoppozásom közben, a hegyek között, de hát mindezt leírni, elmordani képtelenség. Talán legjobban annak örültem, hogy rengeteg fiatallal beszélhettem -portugállal, japánnal, finnrel, indiaival, hosszú sor lenne leírni- és hogy nemzetiségünk, nyelvünk különbözősége ellenére is nagyon közel kerültünk egymáshoz.

Borda Tibor IV. évf. elbeszélése
alján lejegyezte Szalay Zoltán I. évf.

